

47043 La construcció d'una societat feudal en el sud d'Europa en el s. XIII. Territoris, poders, gents**FITXA IDENTIFICATIVA****DADES DE L'ASSIGNATURA****Codi:** 47043**Nom:** La construcció d'una societat feudal en el sud d'Europa en el s. XIII. Territoris, poders, gents**Cicle:** Màster Universitari Oficial**Crèdits ECTS:** 3**Curs acadèmic:** 2025-26**TITULACIONS**

Titulació	Centre	Curs	Període
2282 - Màster Universitari en Història de la Formació del Món Occidental	Facultat de Geografia i Història	1	Primer quadrimestre

MATÈRIES

Titulació	Matèria	Caràcter
2282 - Màster Universitari en Història de la Formació del Món Occidental	Materias Optativas	OPTATIVA

COORDINACIÓ

GUINOT I RODRIGUEZ ENRIC ALBERT

RESUM

L'assignatura està dedicada a estudiar el procés de construcció d'una societat feudal en el sud europeu i de la Corona d'Aragó en una època tardana, el segle XIII, com resultat d'una guerra de conquesta del Sarq al-Àndalus, les terres tant del nou regne de València com de les illes Balears.

CONEIXEMENTS PREVIS**RELACIÓ AMB ALTRES ASSIGNATURES DE LA MATEIXA TITULACIÓ**

No s'ha especificat restriccions de matrícula amb altres assignatures del pla d'estudis.

ALTRES TIPUS DE REQUISITS

L'alumnat haurà d'haver cursat prèviament les matèries d'un Grau o Llicenciatura en Història, o títols afins que hagen estat acceptats i aprovats per la Comissió Acadèmica del Màster a l'hora d'acceptar la seua

matrícula.

COMPETÈNCIES / RESULTATS D' APRENENTATGE

2282 - Màster Universitari en Història de la Formació del Món Occidental

Aconseguir les competències d'aprenentatge que permeten continuar estudiant en el futur d'una manera que haurà de ser en gran manera autodirigida i autònoma.

Actuar amb autonomia en l'aprenentatge, prenent decisions fonamentades en diferents contextos, emetent judicis sobre la base de l'experimentació i l'anàlisi i transferint el coneixement a noves situacions.

Col·laborar eficaçment en equips de treball, assumint responsabilitats i funcions de lideratge i contribuint a la millora i desenvolupament col·lectiu.

Conèixer i comprendre, des del mateix àmbit de la titulació, les desigualtats per raó de sexe i gènere en la societat; integrar les diferents necessitats i preferències per raó de sexe i de gènere en el disseny de solucions i resolució de problemes.

Contribuir en el disseny, desenvolupament i execució de solucions que donen resposta a demandes socials, tenint en compte com a referent els objectius de desenvolupament sostenible.

Demostrar raonament crític i autocrític en l'àmbit de la titulació, considerant aspectes com ara l'ètica professional, els valors morals i les implicacions socials de les diferents activitats realitzades.

Estar capacitat per a la cerca i crítica de les fonts històriques dels períodes antic, medieval i modern, pròpies del màster.

Posseir les habilitats necessàries per a l'aprenentatge continu, així com per al treball autònom i en equips multidisciplinaris relacionats amb l'estudi, anàlisi i difusió de temes sobre la història de la formació del món occidental.

Proposar solucions creatives i innovadores a situacions o problemes complexos, propis de l'àmbit de coneixement, per a donar resposta a les diverses necessitats professionals i socials.

Saber aplicar els aspectes científics i humanístics indispensables en la investigació històrica referida a la formació del món occidental.

Saber aplicar els coneixements adquirits a la valoració de les fonts i bibliografia històriques pròpies del màster.

Saber aplicar els coneixements i tècniques desenvolupades per les disciplines afins a la història que siguin d'utilitat per al coneixement i valoració dels fets històrics del món occidental.

Saber aplicar els coneixements teoricopràctics adquirits a través de l'elaboració d'un treball final de màster, centrat en l'àmbit específic d'aquest títol, que reflectisca els procediments d'investigació, anàlisi i obtenció de resultats.

Saber comunicar-se de manera efectiva, tant de manera oral com escrita, adaptant-se a les característiques de la situació i de l'audiència.

47043 La construcció d'una societat feudal en el sud d'Europa en el s. XIII. Territoris, poders, gents

Saber integrar coneixements i enfrontar-se a la complexitat de formular judicis a partir d'una informació que, sent incompleta o limitada, incloga reflexions sobre les responsabilitats socials i ètiques vinculades a una perspectiva de gènere en l'àmbit de

Saber presentar oralment i per escrit els resultats de la investigació en una o diverses de les àrees històriques objecte del màster mitjançant un discurs elaborat i coherent, adaptat als seus destinataris potencials.

Ser capaç d'accedir a eines d'informació en àrees de coneixement afins a la història i utilitzar-les apropiadament en l'àmbit de la investigació històrica pròpia del màster.

Ser capaç d'analitzar les diverses modalitats d'organització social del territori en l'àmbit de la formació del món occidental.

Ser capaç d'aplicar coneixements que aporten una base o una oportunitat de ser originals en la implementació i el desenvolupament d'idees, sovint en un context d'investigació.

Ser capaç d'aplicar els coneixements apresos i les destreses adquirides per a la resolució de problemes en entorns nous o poc coneguts dins de contextos més amplis (o multidisciplinaris) relacionats amb la seua àrea d'estudi.

Ser capaç d'aplicar els procediments adequats en la investigació científica sobre la història de la formació del món occidental i l'aplicació responsable dels seus resultats, i assumir els valors democràtics, la diversitat i igualtat humana i la multicult

Ser capaç d'argumentar els principis de les diferents teories que expliquen els processos històrics que caracteritzen la formació del món occidental.

Ser capaç d'emprar els procediments heurístics i metodològics pertinents per a la construcció del saber històric del món occidental en els períodes antic, medieval i modern.

Ser capaç d'entendre els aspectes referits als diferents models d'organització social, pública i privada, en el context de la formació del món occidental.

Ser capaç d'establir relacions amb algunes de les matèries de caràcter complementari que permeten una especialització en el marc temàtic del màster.

Ser capaç d'explicar la creació i el desenvolupament dels espais polítics i de l'articulació del poder en el marc de la formació del món occidental.

Ser capaç d'identificar la varietat d'ordenaments territorials i institucionals i la seua projecció sobre la societat en la formació del món occidental.

Ser capaç d'implementar nivells elevats d'anàlisi i de síntesi de continguts en el camp de la investigació i exposició de temes històrics i humanístics.

Ser capaç d'integrar coneixements i enfrontar-se a la complexitat de formular judicis a partir d'una informació que, sent incompleta o limitada, incloga reflexions sobre les responsabilitats socials i ètiques vinculades a l'aplicació dels seus coneixement

Ser capaç d'integrar els continguts i les habilitats apresos en el màster en un context geogràfic i

47043 La construcció d'una societat feudal en el sud d'Europa en el s. XIII. Territoris, poders, gents

mediambiental.

Ser capaç d'integrar en la investigació històrica especialitzada la bibliografia existent i la producció historiogràfica més actual sobre la formació del món occidental.

Ser capaç d'interpretar els problemes relacionats amb el procés d'urbanització en l'àmbit de la formació del món occidental.

Ser capaç d'organitzar i planificar adequadament el treball professional específic de l'historiador en els diversos i potencials escenaris laborals.

Ser capaç de captar la complexitat dels processos socials i els factors que incideixen en la gènesi, desenvolupament i resolució de conflictes en el marc de la formació del món occidental.

Ser capaç de comprendre els mecanismes d'interacció entre els àmbits urbà i rural en el marc de la formació del món occidental.

Ser capaç de comunicar els coneixements i les conclusions del treball investigador característic dels historiadors i les raons últimes que el sustenten a públics especialitzats i no especialitzats d'una manera clara i sense ambigüitats.

Ser capaç de valorar la pluralitat d'expressions culturals i religioses en el procés de formació de la societat occidental.

Ser competent en l'ús de les noves tecnologies en relació amb la investigació i difusió de la història de la formació del món occidental.

Ser competent en les capacitats, habilitats, tècniques i eines pròpies del treball investigador dels historiadors en l'àmbit específic del màster.

Ser competent per a escriure i exposar treballs de recerca nous en l'àmbit històric i humanístic, d'acord amb les qüestions de debat essencials i a les exigències formals de l'activitat científica.

DESCRIPCIÓ DE CONTINGUTS

Es pretén que l'alumnat adquireisca els coneixements adequats sobre el procés d'implantació d'una societat feudal tardana sobre terres de conquesta en la Península Ibèrica. Per això es tractaran els temes de l'establiment de les estructures de poder reial i senyorial, així com els nous poders públics dels municipis i les Corts. També s'estudiarà la important migració humana del Dos-cents, i el destí de la població vençuda andalusina. A més, s'estudiaran tant els nous espais urbans, amb el desenvolupament d'una economia comercial i artesanal, com l'organització dels espais agraris i rurals fruit dels repartiments, incloent-hi les transformacions dels paisatges medievals arran del pas del món andalusí al feudal.

Temari:

1. Conquestas militars i repartiments

2. L'implantació d'una societat feudal: les senyories
3. La construcció del poder de la monarquia
4. Els nous poders públics: municipis i Corts
5. La fundació de viles-mercat i el nou urbanisme
6. Les transformacions del món rural
7. Paisatges de conquesta: els nous espais agraris
8. El destí dels vençuts: d'andalusís a mudèjars

VOLUM DE TREBALL (HORES)

ACTIVITATS PRESENCIALS

Activitat	Hores
Teoria	30,00
Total hores	30,00

ACTIVITATS NO PRESENCIALS

Activitat	Hores
Elaboració de treballs individuals o en grup	20,00
Estudi i treball autònom	20,00
Preparació de classes	20,00
Total hores	60,00

METODOLOGIA DOCENT

Classes Teòriques:

El professorat exposarà i explicarà aquells aspectes fonamentals que guiaran l'alumne en l'estudi i comprensió dels diferents continguts de la matèria. Igualment podrà dur a terme diverses activitats de caràcter pràctic que tenen com a finalitat l'aplicació dels coneixements teòrics adquirits. Els materials necessaris per al desenvolupament de cadascuna de les activitats seran proporcionats oportunament pel professorat.

Preparació de les classes teòriques:

47043 La construcció d'una societat feudal en el sud d'Europa en el s. XIII. Territoris, poders, gents

Lectures: Per a la preparació de les classes teòriques i a la fi d'aprofundir en aspectes concrets de particular relleu en relació amb els diferents temes que integren el programa, l'estudiantat podrà realitzar diverses lectures. Els textos que seran objecte d'aquestes lectures i els procediments d'avaluació utilitzats en cada cas seran indicats pel professorat.

Tutories programades:

El professorat durà a terme tutories programades amb l'estudiantat de cara a l'orientació acadèmica, que podran ser tant personals com en grup, i destinades a afavorir l'aprenentatge autònom de l'estudiantat mitjançant la resolució de problemes concrets, el comentari de la bibliografia recomanada, etc.

AVALUACIÓ

L'estudiantat haurà de presentar una memòria-treball de base bibliogràfica sobre algun dels temes del programa, tant amb un resum de les classes com a partir de la lectura de la bibliografia especialitzada pertinent. Així mateix, en podrà donar-li una part més pràctica a partir de l'estudi de casos concrets i/o amb documentació adient, tot sota la direcció del professorat i previ acord amb aquest del tema.

BIBLIOGRAFIA

Barceló Torres, María del Carmen (1984): *Minorías islámicas en el País Valenciano. Historia y dialecto*, Valencia, Universitat de Valencia-Instituto Hispano-Árabe de Cultura.

Belenguer, Ernest (1984): *Jaume I a través de la Història*, València, E.Climent editor, t.2, pp. 113-166.

Burns, Robert I. (1982): *El reino de Valencia en el siglo XIII (Iglesia y sociedad)*. Valencia, Del Senia al Segura, 2 vols.

Burns, Robert I. (1987): *Colonialisme medieval. Explotació postcroada de la València islàmica*, Valencia, E. Climent editor.

Colon, Germà, Garcia, Arcadi (1970): *Furs de València*, Barcelona, Barcino.

Ferragud, Carmel (2003): *El naixement d'una vila rural valenciana, Cocentaina 1245-1304*. València: Publicacions de la Universitat de València.

Ferrando, Antoni (ed.) (1999): *Llibre del Repartiment de València*. València: Vicent Garcia editors.

Ferrer Navarro, Ramon (1999): *Conquista y repoblación del reino de Valencia*. Valencia, Del Senia al Segura.

47043 La construcció d'una societat feudal en el sud d'Europa en el s. XIII. Territoris, poders, gents

Furió, Antoni (1982): *Camperols del País Valencià*, València, Ed. Alfons el Magnànim.

Furió, Antoni (1995a): *Història del País València*, Valencia, IVEI, 1995, pp.19-50;

Furió, Antoni (1997): "Organització del territori i canvi social al País Valencià després de la conquesta cristiana", *Territori i Societat a l'Edat Mitjana*, Lèrida, t. I, pp.131-166.

Garcia Edo, Vicent (1996): "La redacción y promulgación de la "Costum" de Valencia", *Anuario de Estudios Medievales*, t.26/2, pp. 713-728.

Guichard, Pierre (2001): *Al-Andalus frente a la conquista cristiana*, Valencia, Universitat de València-Biblioteca Nueva.

Guinot, Enric (1996): «L'alta noblesa catalana en la conquesta de València». *Anuario de Estudios Medievales*, t.26/2, p.647-685.

Guinot, Enric (1995): *Els límits del regne. El procés de formació territorial del País Valencià (1238-1500)*, València, Institució Alfons el Magnànim.

Guinot, Enric (1997): «La creació de les senyories en una societat feudal de frontera: el Regne de València (segles XIII-XIV)», *Revista d'Història Medieval*, n.9, pp. 79-108.

Guinot, Enric (1998): ¿Canvis i transformacions en l'organització del poblament al País Valencià arran de la conquesta feudal del segle XIII?, *Territori i Societat a l'E.Mitjana*, Lèrida, t. II, pp. 153-174.

Guinot, Enric (1991): *Cartes de poblament medievals valencianes*. Valencia: Generalitat Valenciana.

Guinot, Enric (1999): *Els fundadors del Regne de València. Repoblament, antroponímia i llengua a la València medieval*. València: E.Climet editor, 2 vols.

Guinot, Enric (2003a): «El desplegament feudal sobre el País Valencià. Repartiment i colonització a l'Horta de València: Montcada (1239-1246)». A: Barceló, Miquel et alii (eds.). *El feudalisme comptat i debatut. Formació i expansió del feudalisme català*. València: Publicacions de la Universitat de València, p. 361-388.

Guinot, Enric (2007a): ¿El repartiment feudal de l'Horta de València al segle XIII: jerarquització social i reordenació del paisatge rural?, en Guinot, Enric; Torró, Josep (eds.): *Repartiments a la Corona d'Aragó (segles XII-XIII)*, Publicacions de la Universitat de València, pp. 111-196.

Guinot, Enric (2007b): ¿Sobre la génesis del modelo político de la Corona de Aragón en el siglo XIII: pacto, corona y municipios?, en *Res Publica. Revista de Filosofía Política*, Murcia, núm. 17, pp. 151-174.

Guinot, Enric., Martí, Javier (2006): ¿Las villas nuevas medievales valencianas (siglos XIII-XIV)?, *Boletín Arkeolan* (ISSN 1137-2052), n. 14, Monográfico ¿Las villas nuevas medievales del suroeste europeo. De la

47043 La construcció d'una societat feudal en el sud d'Europa en el s. XIII. Territoris, poders, gents

fundación medieval al siglo XXI: análisis histórico y lectura contemporánea, coordinado por Pascual Martínez Sopena y María Mercedes Urteaga Artigas, pp. 183-216.

Iradiel, Paulino (2008): "La economía de la ciudad de Valencia en el siglo XIII", en el catálogo de la exposición *Jaume I, legislador. El reino de Valencia*, Valencia, Generalitat

López Elum, Pedro (1995): *La conquista y repoblación valenciana durante el reinado de Jaime I*. Valencia, edició de l'autor.

Narbona, Rafael (1990): "Inicios de la organización político-institucional en los municipios valencianos del siglo XIII", en *III Congrés d'Estudis de la Marina Alta*, Alicante, pp. 199-207.

Torró, Josep (1992): *La formació d'un espai feudal. Alcoi de 1245 a 1305*, Valencia, Diputació de València.

Torró, Josep (1998): «La herencia de la conquista. Inmigración colonial, ocupación del espacio y reparto de la población en el reino de Valencia», en *La Población Valenciana. Pasado, presente y futuro*, vol.1, *Actas II Jornadas de Estudios sobre la Población Valenciana*, Orihuela 1996, Alacant, Institut J.Gil-Albert, pp. 321-344.

Torró, Josep (1999): *El naixement d'una colònia. Dominació i resistència a la frontera valenciana (1238-1276)*, València, Publicacions de la Universitat de València.

Torró, Josep (2000): ¿L'organització monetària del regne de València al segle XIII?, *Gaceta Numismática*, vol. 137: 2, 2000, pp. 67-92.

Torró, Josep (2003): "Arqueologia de la conquesta. Registre material, substitució de poblacions i transformació de l'espai rural valencià (segles XIII-XIV)", en M. Barceló et alii (eds.), *El feudalisme compta i debatut*, València, Publicacions de la Universitat de València, pp. 153-200.

Torró, Josep (2007): «Guerra, repartiment i colonització al regne de València (1248-1249)», en Guinot, Enric; Torró, Josep (eds.), *Repartiments medievals a la Corona d'Aragó: segles XII- XIII*, València, Publicacions de la Universitat de València, pp. 201-276.

Torró, Josep - Guinot, Enric (2001-2002): ¿De la Madina a la ciutat. Les pobles del sud i la urbanització dels extramurs de València (1270-1370)?, *Saitabi*, t.51-52, pp. 49-104.